



SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-67-16

Druk nr 806

Warszawa, 29 sierpnia 2016 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, ustawy o grobach i cmentarzach wojennych, ustawy o muzeach, ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary oraz ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej z projektem aktu wykonawczego.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

(-) Beata Szydło

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, ustawy o grobach i cmentarzach wojennych, ustawy o muzeach, ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary oraz ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej

Art. 1. W ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2016 r. poz. 152, 178, 677 i 749) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) ochronę dobrego imienia Rzeczypospolitej Polskiej i Narodu Polskiego;”;
- 2) art. 45a otrzymuje brzmienie:
„Art. 45a. Prokurator oddziałowej komisji wszczyna śledztwo w sprawach o przestępstwa określone w art. 54, art. 55 i art. 55a.”;
- 3) uchyla się art. 53n;
- 4) po rozdziale 6b dodaje się rozdział 6c w brzmieniu:
„Rozdział 6c

Ochrona dobrego imienia Rzeczypospolitej Polskiej i Narodu Polskiego

Art. 53o. Do ochrony dobrego imienia Rzeczypospolitej Polskiej i Narodu Polskiego odpowiednie zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 r. poz. 380 i 585) o ochronie dóbr osobistych. Powództwo o ochronę dobrego imienia Rzeczypospolitej Polskiej lub Narodu Polskiego może wytoczyć organizacja pozarządowa w zakresie swoich zadań statutowych. Odszkodowanie lub zadośćuczynienie przysługują Skarbowi Państwa.

Art. 53p. Powództwo o ochronę dobrego imienia Rzeczypospolitej Polskiej lub Narodu Polskiego może wytoczyć również Instytut Pamięci Narodowej.

Art. 53r. Przepisy art. 53o i art. 53p mają zastosowanie niezależnie od tego, jakie prawo jest właściwe.”;

5) po art. 55 dodaje się art. 55a i art. 55b w brzmieniu:

„Art. 55a. 1. Kto publicznie i wbrew faktom przypisuje Narodowi Polskiemu lub Państwu Polskiemu odpowiedzialność lub współodpowiedzialność za popełnione przez III Rzeszę Niemiecką zbrodnie nazistowskie określone w art. 6 Karty Międzynarodowego Trybunału Wojskowego załączonej do Porozumienia międzynarodowego w przedmiocie ścigania i karania głównych przestępców wojennych Osi Europejskiej, podpisanego w Londynie dnia 8 sierpnia 1945 r. (Dz. U. z 1947 r. poz. 367) lub za inne przestępstwa stanowiące zbrodnie przeciwko pokojowi, ludzkości lub zbrodnie wojenne lub w inny sposób rażąco pomniejsza odpowiedzialność rzeczywistych sprawców tych zbrodni, podlega karze grzywny lub karze pozbawienia wolności do lat 3. Wyrok jest podawany do publicznej wiadomości.

2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie, podlega karze grzywny lub karze ograniczenia wolności.

3. Nie popełnia przestępstwa sprawca czynu zabronionego określonego w ust. 1 i 2, jeżeli dopuścił się tego czynu w ramach działalności artystycznej lub naukowej.

Art. 55b. Niezależnie od przepisów obowiązujących w miejscu popełnienia czynu zabronionego niniejszą ustawę stosuje się do obywatela polskiego oraz cudzoziemca w razie popełnienia przestępstw, o których mowa w art. 55 i art. 55a.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. poz. 311, z późn. zm.¹⁾) w art. 6 po ust. 4b dodaje się ust. 4c–4o w brzmieniu:

„4c. Podmioty, o których mowa w ust. 4 i 4b, mogą ubiegać się o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań związanych z opieką nad grobami i cmentarzami wojennymi.

4d. Dotacja na zadania związane z opieką nad grobami i cmentarzami wojennymi może obejmować nakłady konieczne na:

- 1) wykonywanie czynności związanych z poszukiwaniem, budową, remontem, przeniesieniem i utrzymaniem grobów i cmentarzy wojennych;
- 2) niezbędne czynności dodatkowe mające na celu doprowadzenie do realizacji celów, o których mowa w pkt 1;
- 3) prowadzenie badań naukowych, ekshumacji i badań archeologicznych związanych z grobami i cmentarzami wojennymi.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1959 r. poz. 62, z 1998 r. poz. 668, z 2002 r. poz. 984, z 2005 r. poz. 1420 i 1462, z 2006 r. poz. 1041, z 2015 r. poz. 935 oraz z 2016 r. poz. 749.

4e. Dotacja może być udzielona w wysokości do 50% nakładów koniecznych na wykonanie zadań, o których mowa w ust. 4d.

4f. Jeżeli grób lub cmentarz wojenny ma wyjątkową wartość historyczną, w szczególności potwierdzoną objęciem jedną z form ochrony wskazaną w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 oraz z 2015 r. poz. 397, 774 i 1505), dotacja może być udzielona w wysokości do 100% nakładów koniecznych na wykonanie zadań, o których mowa w ust. 4d.

4g. Jeżeli stan zachowania grobu lub cmentarza wojennego wymaga niezwłocznego podjęcia zadań, o których mowa w ust. 4d, dotacja może być udzielona w wysokości do 100% nakładów koniecznych na wykonanie tych zadań.

4h. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, po zasięgnięciu opinii właściwego miejscowo wojewody, może udzielić dotacji podmiotom, o których mowa w ust. 4 i 4b, na ich wniosek. Wojewoda wyraża opinię w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o jej wyrażenie.

4i. Wniosek o udzielenie dotacji zawiera w szczególności:

- 1) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres wnioskodawcy lub nazwę, siedzibę i adres jednostki organizacyjnej będącej wnioskodawcą;
- 2) określenie organu, u którego wnioskodawca ubiega się o udzielenie dotacji;
- 3) rodzaj zadania i wskazanie grobu lub cmentarza wojennego, którego dotyczy, wraz z danymi adresowymi, o ile dane te można ustalić;
- 4) określenie wysokości dotacji, o którą ubiega się wnioskodawca;
- 5) harmonogram realizacji zadania;
- 6) oświadczenie wnioskodawcy o dysponowaniu zasobami rzeczowymi i kadrowymi zapewniającymi prawidłową realizację zadania;
- 7) kosztorys całkowitych kosztów realizacji zadania.

4j. Dotacji udziela się na podstawie umowy zawartej przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego z podmiotami, o których mowa w ust. 4 i 4b.

4k. Umowa o udzielenie dotacji na dofinansowanie zadań, które zostaną przeprowadzone w roku złożenia wniosku o udzielenie dotacji lub w roku następującym po roku złożenia tego wniosku, zawiera:

- 1) zakres planowanego zadania i termin jego realizacji;
- 2) wskazanie grobu lub cmentarza wojennego, którego umowa dotyczy;

- 3) wysokość udzielonej dotacji oraz termin i tryb jej płatności;
- 4) tryb kontroli wykonania umowy;
- 5) sposób rozliczenia dotacji;
- 6) warunki i sposób zwrotu niewykorzystanej dotacji albo dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem.

4l. Umowa o udzielenie dotacji na zadania przeprowadzone w okresie 3 lat poprzedzających rok złożenia wniosku zawiera:

- 1) zakres wykonanych zadań i termin ich wykonania;
- 2) wskazanie grobu lub cmentarza wojennego, którego umowa dotyczy;
- 3) wysokość dotacji oraz termin jej płatności;
- 4) tryb kontroli wykonania umowy;
- 5) sposób rozliczenia dotacji.

4m. Dotacja może być udzielona na dofinansowanie nakładów koniecznych na zadania związane z opieką nad grobami i cmentarzami wojennymi, które zostaną dokonane w roku złożenia przez wnioskodawcę wniosku o udzielenie dotacji lub w roku następującym po roku złożenia tego wniosku.

4n. Wniosek o udzielenie dotacji rozpatruje się w terminie 3 miesięcy od dnia jego otrzymania. Przy rozpatrywaniu wniosku o udzielenie dotacji nie mają zastosowania przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, 868 i 996).

4o. Dochodzenie przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego należności wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych z tytułu niewykorzystania lub wykorzystania niezgodnego z przeznaczeniem udzielonej dotacji następuje w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2012 r. poz. 987, z 2015 r. poz. 1505 oraz z 2016 r. poz. 352, 749 i 868) po art. 6a dodaje się art. 6b w brzmieniu:

„Art. 6b. 1. Osobie fizycznej, osobie prawnej i jednostce organizacyjnej zasłużonym dla idei pamięci narodowej nadaje się medal „Opiekun Miejsc Pamięci Narodowej”, zwany dalej „medalem”.

2. Medal nadaje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego z własnej inicjatywy albo na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej

– Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, organizacji społecznej lub innej jednostki organizacyjnej, zajmujących się upamiętnianiem i opieką nad miejscami pamięci narodowej.

3. Wniosek o nadanie medalu zawiera w szczególności następujące dane podmiotu, którego dotyczy:

- 1) imię, nazwisko, imię ojca, datę i miejsce urodzenia, wykształcenie oraz miejsce zamieszkania osoby fizycznej albo
- 2) nazwę, siedzibę, adres osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.

4. Podmiot, któremu nadano medal, otrzymuje odznakę medalu oraz legitymację potwierdzającą jego nadanie.

5. Duplikat legitymacji potwierdzającej nadanie medalu wydaje się nieodpłatnie w przypadku zniszczenia lub utraty legitymacji potwierdzającej nadanie medalu.

6. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór wniosku o nadanie medalu,
- 2) tryb postępowania w sprawach o nadanie medalu, okoliczności wręczenia odznaki medalu oraz legitymacji potwierdzającej nadanie medalu,
- 4) sposób noszenia i przechowywania odznaki medalu,
- 5) tryb wydawania i sposób wydawania duplikatu legitymacji potwierdzającej nadanie medalu,
- 6) wzory odznaki medalu oraz legitymacji potwierdzającej nadanie medalu

– uwzględniając konieczność zapewnienia sprawności postępowania w sprawach o nadanie medalu oraz godnego i uroczystego uhonorowania osób oraz jednostek organizacyjnych, którym jest nadawany medal.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2015 r. poz. 1212, z późn. zm.²⁾) w art. 16 w ust. 1 po pkt 9a dodaje się pkt 9b w brzmieniu:

„9b) określone w art. 55 i art. 55a ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2016 r. poz. 152, 178, 677 i 749);”.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1844 i 1855 oraz z 2016 r. poz. 437, 544, 1020 i 1165.

Art. 5. W ustawie z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 744) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

- a) uchyla się ust. 2,
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Opinia, o której mowa w ust. 1, jest przedstawiana niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 2 tygodni od dnia doręczenia żądania wojewody. Oczekiwanie na opinię wstrzymuje bieg terminu na stwierdzenie nieważności aktu.”;

2) w art. 6 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wydanie zarządzenia zastępczego, o którym mowa w ust. 2, wymaga opinii Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z art. 1. Przepis art. 2 ust. 3 stosuje się odpowiednio.”.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Od wielu lat w obiegu publicznym, także za granicą, pojawiają się określenia takie jak „polskie obozy śmierci”, „polskie obozy zagłady” czy „polskie obozy koncentracyjne”. Zdarza się, że takich określeń wielokrotnie używają te same osoby lub tytuły prasowe czy stacje telewizyjne lub radiowe. Pojawiają się także wydawnictwa czy programy, które świadomie fałszują historię, zwłaszcza najnowszą.

Nie ulega wątpliwości, że tego typu wypowiedzi, sprzeczne z prawdą historyczną, wywołują doniosłe skutki, godząc bezpośrednio w dobre imię Rzeczypospolitej Polskiej i Narodu Polskiego i działając destrukcyjnie na wizerunek Rzeczypospolitej Polskiej, zwłaszcza za granicą. Powodują one bowiem u odbiorców wrażenie, że odpowiedzialność za popełnienie zbrodni III Rzeszy Niemieckiej ponosi Naród Polski i Państwo Polskie.

Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że polscy obywatele, również ci przebywający na emigracji, jak i organizacje pozarządowe reagowali na tego typu wypowiedzi. W szczególności zawiadamiali oni o podobnych przypadkach polskie organy państwowe, oczekując podejmowania szybkich i skutecznych kroków celem sprostowania informacji nieopartych na prawdzie historycznej, które przenikały do sfery publicznej. Próbowali też występować na drodze prawnej przeciwko osobom i instytucjom, które publicznie rozpowszechniały podobne treści. Takie działania najczęściej nie były skuteczne nie tylko z uwagi na brak środków finansowych, ale również wobec przeszkód natury prawnej.

Najczęściej więc w podobnych sytuacjach wykorzystywano ściśle dyplomatyczne środki interwencji, co sprowadzało się do występowania przez ambasadorów Rzeczypospolitej Polskiej z notami protestacyjnymi. Należy przyznać, że na skutek zabiegów dyplomatycznych niektóre tytuły czy agencje prasowe zobowiązały się do nieużywania określeń typu „polskie obozy”. W szerszej perspektywie metody stricte dyplomatyczne w tym zakresie nie okazały się być jednak w pełni satysfakcjonujące. Nadal powtarzają się w dyskursie publicznym wypowiedzi sugerujące udział, organizację lub odpowiedzialność Narodu Polskiego i Państwa Polskiego za popełnienie zbrodni III Rzeszy Niemieckiej, które powodują uzasadnione protesty polskiej opinii publicznej.

W tym stanie rzeczy konieczne jest stworzenie skutecznych narzędzi prawnych pozwalających prowadzić wytrwałą i konsekwentną politykę historyczną polskich władz w zakresie przeciwdziałania fałszowaniu polskiej historii i ochrony dobrego imienia Rzeczypospolitej Polskiej i Narodu Polskiego.

W związku z powyższym proponuje się, aby w zakresie prawnokarnych środków ochrony w ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2016 r. poz. 152, z późn. zm.) (dalej: ustawa o IPN) dodać art. 55a, wprowadzając nowy typ przestępstwa polegający na przypisywaniu Narodowi Polskiemu lub Państwu Polskiemu publicznie i wbrew faktom odpowiedzialności lub współodpowiedzialności za popełnione przez III Rzeszę Niemiecką zbrodnie nazistowskie określone w art. 6 Karty Międzynarodowego Trybunału Wojskowego załączonej do Porozumienia międzynarodowego w przedmiocie ścigania i karania głównych przestępców wojennych Osi Europejskiej podpisanego w Londynie dnia 8 sierpnia 1945 r. lub za inne przestępstwa stanowiące zbrodnie przeciwko pokojowi, ludzkości lub zbrodnie wojenne lub rażącym pomniejszaniu w inny sposób odpowiedzialności rzeczywistych sprawców tych zbrodni.

Koncepcja penalizacji zachowań zdefiniowanych w projektowanym art. 55a jest obecna w dorobku prawnym Unii Europejskiej - decyzji ramowej Rady 2008/913/WSiSW z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii za pomocą środków prawnokarnych (Dz. Urz. UE L 328 z 06.12.2008, str. 55) (dalej: decyzja ramowa 2008/913).

Zgodnie z art. 1 ust. 1 pkt d tej decyzji ramowej 2008/913 państwa członkowskie są zobowiązane do zapewnienia karalności umyślnych czynów polegających na publicznym aprobowaniu, negowaniu lub rażącym pomniejszaniu (ang. *gross trivialisation*) zbrodni określonych w art. 6 Karty Międzynarodowego Trybunału Wojskowego załączonej do Porozumienia międzynarodowego w przedmiocie ścigania i karania głównych przestępców wojennych Osi Europejskiej podpisanego w Londynie dnia 8 sierpnia 1945 r., które podlegają jurysdykcji Międzynarodowego Trybunału Wojskowego w Norymberdze.

W myśl art. 6 Karty Międzynarodowego Trybunału Wojskowego, do wskazanych zbrodni należą: zbrodnie przeciwko pokojowi, do których należą planowanie,

przygotowywanie, inicjowanie lub prowadzenie wojny napastniczej albo wojny będącej pogwałceniem traktatów, porozumień lub gwarancji międzynarodowych, albo współdziałanie w planie lub zмовie w celu dokonania jednego z wyżej wymienionych czynów; zbrodnie wojenne, mianowicie: pogwałcenie praw i zwyczajów wojennych, które będzie obejmowało, ale nie będzie ograniczone do morderstw, złego obchodzenia się lub deportacji na roboty przymusowe albo w innym celu ludności cywilnej na okupowanym obszarze lub z tego obszaru, do mordowania lub złego obchodzenia się z jeńcami wojennymi lub osobami na morzu; do zabijania zakładników; do rabunku własności publicznej lub prywatnej; do bezmyślnego burzenia osiedli, miast lub wsi albo do spustoszeń nie usprawiedliwionych koniecznością wojenną; zbrodnie przeciw ludzkości, mianowicie: morderstwa, wytępienie, obracanie ludzi w niewolników, deportacja i inne czyny nieludzkie, których dopuszczono się przeciwko jakiegokolwiek ludności cywilnej, przed wojną lub podczas niej, albo prześladowania ze względów politycznych, rasowych lub religijnych przy popełnianiu jakiegokolwiek zbrodni wchodzącej w zakres kompetencji Trybunału lub w związku z nią, niezależnie od tego, czy było to zgodne, czy też stało w sprzeczności z prawem kraju, w którym zbrodni dokonano.

Projektowany art. 55a ust. 1 stanowić będzie funkcjonalne uzupełnienie implementacji do polskiego porządku prawnego wskazanej decyzji ramowej 2008/913. Spełnia też cele ogólne projektowanej ustawy, bowiem w przekonaniu projektodawcy wypowiedzi fałszujące fakty historyczne związane, przykładowo, z masowymi zbrodniami w obozach koncentracyjnych dezawuuują rzeczywisty charakter tych zdarzeń, a tym samym stanowią czyny, których treść koresponduje z art. 1 ust. 1 lit. d decyzji ramowej 2008/913. Formułowanie publicznych wypowiedzi wprowadzających w błąd co do istoty zdarzeń o charakterze zbrodniczym, przypisując sprawstwo obywatelom innego państwa, rzutuje bowiem na ocenę takich zdarzeń przez odbiorców, wypaczając rzeczywisty charakter i skalę faktów historycznych oraz pomniejszając odpowiedzialność rzeczywistych sprawców tych czynów.

Odpowiedzialność na gruncie projektowanego art. 55a spowodują także inne wypowiedzi rażąco pomniejszające odpowiedzialność rzeczywistych sprawców, np. drastycznie minimalizujące zamiar lub skalę wymienionych zbrodni.

Celem zachowania spójności systemowej projektowany art. 55a ust. 1 odwołuje się do terminologii stosowanej w art. 55 ustawy o IPN, zawierając analogiczne znamię działania „publicznie i wbrew faktom”.

Proponowane w art. 55a ust. 1 zagrożenie, to jest kara grzywny lub kara 3 lat pozbawienia wolności są adekwatne do stopnia społecznej szkodliwości tego przestępstwa i odpowiadające obecnym unormowaniom w zakresie kar za przestępstwa o podobnym charakterze, w szczególności wymienionym w art. 55 ustawy o IPN i art. 133 Kodeksu karnego.

Jednocześnie w zagrożeniu karą wprowadza się karę alternatywną w postaci grzywny, co nie tylko zapewnia sądowi w razie skazania większą elastyczność w zakresie orzekania o wymiarze kary, ale realizuje jeden z priorytetowych celów projektowanych regulacji, a mianowicie zapewnienie środków ochrony skutecznie powodujących sprawcy występku faktyczną dolegliwość, a takie zadanie wydaje się spełniać przede wszystkim szeroko rozumiana odpowiedzialność natury finansowej (również w zakresie prawnokarnych środków ochrony).

Należy dodać, że wskazane w projektowanym art. 55a zagrożenie karą grzywny lub karą pozbawienia wolności nie oznacza, że w przypadku uznania winy sprawcy sąd będzie miał możliwość wyboru jedynie pomiędzy wyżej wymienionymi rodzajami kar. Podobnie jak w każdym postępowaniu karnym, tak i w tym przypadku sąd dysponuje szerokim katalogiem narzędzi, które pozwalają na zastosowanie wobec sprawcy mniej dotkliwych środków represji karnej. Przykładowo w konkretnej sprawie w razie spełnienia przesłanek ustawowych sąd może zamiast kary pozbawienia wolności orzec karę ograniczenia wolności (art. 37a Kodeksu karnego), odstąpić od wymierzenia kary (art. 59 Kodeksu karnego) czy warunkowo umorzyć postępowanie (art. 66 Kodeksu karnego).

W art. 55a ust. 2 ustawy o IPN proponuje się poszerzyć pole kryminalizacji o podobne czyny popełniane nieumyślnie. Obowiązek zachowania wymaganej w danych okolicznościach ostrożności oraz przewidywania konsekwencji posługiwania się nieprawdziwymi stwierdzeniami wyznaczają standardy właściwe dla publikacji w publicznych mediach i publikacji naukowych.

Kara grzywny lub kara ograniczenia wolności za czyn zabroniony stypizowany w proponowanym art. 55a ust. 2 są adekwatne do stopnia społecznej szkodliwości tego

występku i spójne systemowo z zagrożeniem ustawowym przewidzianym w projektowanym art. 55a ust. 1. Podobnie jak w przypadku skazania za czyn z art. 55a ust. 1, również i tutaj sąd orzekający będzie mógł zastosować przewidziane kodeksowo mechanizmy zapewniające łagodniejsze traktowanie sprawcy.

Dodatkowo wprowadzenie nieumyślnego typu przestępstwa jest niezbędne dla skutecznej realizacji zasad ochrony cywilnoprawnej przewidzianych w projektowanych art. 53o-53r ustawy o IPN. Jurysdykcja (międzynarodowa właściwość sądów) w takich sprawach będzie bowiem określana przede wszystkim zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych. Zgodnie z art. 7 pkt 3 tego rozporządzenia osoba, która ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego, może być pozwana w innym państwie członkowskim w sprawach dotyczących roszczeń cywilnoprawnych o odszkodowanie lub przywrócenie stanu poprzedniego, które wynikają z czynu zagrożonego karą – przed sąd, do którego wniesiono akt oskarżenia, o ile sąd ten może według swojego prawa rozpoznawać roszczenia cywilnoprawne.

W odniesieniu do wykonywania grzywien orzekanych wobec ewentualnych sprawców czynów przewidzianych w proponowanym art. 55a ust. 1 i 2 należy też podnieść, że instrumenty prawa karnego Unii Europejskiej gwarantują szerokie możliwości transgranicznego egzekwowania grzywien orzeczonych wobec obywateli innych państw członkowskich UE (decyzja ramowa 2005/214/WSiSW z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym).

W art. 55a ust. 3 ustawy o IPN proponuje się regulację, która wyłącza odpowiedzialność karną w przypadku, gdy sprawca czynu zabronionego stypizowanego w ust. 1 i 2 dopuszcza się go w ramach działalności artystycznej lub naukowej. Przewidziana tu konstrukcja kontratypu w znacznej mierze recypuje rozwiązanie funkcjonujące obecnie w art. 256 § 3 Kodeksu karnego odnośnie do sprawców przestępstwa publicznego propagowania ustroju faszystowskiego lub innego totalitarnego ustroju lub nawoływania do nienawiści ze względu na różnice narodowościowe, etniczne, rasowe, wyznaniowe albo bezwyznaniowość (art. 256 § 1 i 2 Kodeksu karnego). W przeciwieństwie do art. 256 § 3 Kodeksu karnego

projektowany art. 55a ust. 2 ustawy o IPN nie zawiera jednak odniesienia do działalności kolekcjonerskiej lub edukacyjnej. W przypadku działalności kolekcjonerskiej uznano, że charakter inkryminowanych na mocy art. 55a ust. 1 i 2 czynów zabronionych wyklucza możliwość ich popełnienia przy prowadzeniu tego rodzaju działalności. Działalność edukacyjna zakłada natomiast rzetelność realizowania zadań związanych ze sprawowaniem funkcji dydaktyczno-wychowawczych, które obejmują przekazywanie wiedzy odnośnie do konkretnych wydarzeń historycznych. Możliwość wyłączenia odpowiedzialności karnej w przypadku prowadzenia przez sprawcę działalności edukacyjnej pozostawałaby więc w jaskrawej sprzeczności z podstawowymi celami systemu nauki i oświaty, to jest zapewnieniem odpowiedniego kształcenia i wychowania.

Podobnie jak w przypadku przestępstwa „zaprzeczania”, o którym mowa w art. 55 ustawy o IPN, wyrok ma być podawany do wiadomości publicznej, ale jedynie w razie skazania za występki wymienione w projektowanym art. 55a ust. 1.

Proponowany art. 55a jest zgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z art. 31 ust. 3, art. 47 i art. 54 ust. 1. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego potwierdza, że gwarantowana w art. 54 ust. 1 Konstytucji wolność wyrażania poglądów nie ma charakteru absolutnego i może podlegać ograniczeniom, z zachowaniem zasady proporcjonalności. Przesłanki dopuszczalności ustanowienia ograniczeń konstytucyjnych wolności praw człowieka i obywatela określa art. 31 ust. 3 Konstytucji. Proponowany art. 55a spełnia te kryteria, gdyż rażące fałszowanie prawdy historycznej na temat sprawców najpoważniejszych zbrodni stanowi atak na moralność publiczną oraz naruszenie czci i godności ofiar tych zbrodni.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 30 października 2006 r. (sygn. P 10/06) podkreślił również, że w świetle art. 31 ust. 3 Konstytucji nie ma podstaw, aby wolności słowa przypisać donniemanie pierwszeństwa ochrony przed innymi konstytucyjnymi wolnościami i prawami. Wolność i prawa wyrażające kwintesencję i stanowiące emanację godności człowieka, w tym cześć, dobre imię i prywatność (chronione z mocy art. 47 Konstytucji) mogą zasługiwać na pierwszeństwo w kolizji z wolnością słowa (oraz wolnością prasy i innych środków społecznego przekazu), a w konsekwencji prowadzić do ich ograniczenia, niezależnie od tego, że mają one nie tylko wymiar

indywidualny, ale też ogólnospołeczny, jako gwarancje debaty publicznej niezbędnej w demokratycznym państwie prawnym.

Proponowany art. 55a pozostaje również w zgodności z Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, w szczególności z jej art. 10 gwarantującym wolność wyrażania opinii. Z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej: ETPCz) wynika, że wolność wyrażania opinii nie ma charakteru absolutnego i korzystanie z niej może podlegać ograniczeniom, które wymienia art. 10 ust. 2 Konwencji. Jednocześnie ETPCz podkreśla, że ewentualne wprowadzenie ograniczenia wolności wypowiedzi musi spełniać wymogi dotyczące proporcjonalności i konieczności w społeczeństwie demokratycznym.

Dla oceny spełnienia tychże warunków w projektowanym przepisie jest pomocna analiza wyroku Trybunału z dnia 15 października 2015 r. wydanego w sprawie *Perincek przeciwko Szwajcarii* (skarga nr 27510/08). W sprawie tej ETPCz potwierdził, że godność ofiar i poczucie tożsamości współczesnych Ormian mogą znaleźć ochronę na mocy art. 8 Konwencji (prawo do poszanowania życia prywatnego) i mogą zostać uznane za uprawniony cel ingerencji w rozumieniu art. 10 ust. 2 Konwencji. Odnosząc się do kwestii zachowania zasady proporcjonalności między powziętymi środkami a celem, który miał zostać osiągnięty, zwrócił uwagę na kontekst wypowiedzi skarżącego i stwierdził, że nie znamionowały go ani silne napięcia społeczne, ani specyficzny podtekst historyczny. Trybunał nie był przekonany, że wypowiedzi skarżącego mogły mieć poważne skutki dla tożsamości społeczności ormiańskiej. Trybunał odróżnił również sytuację skarżącego od spraw dotyczących kryminalizacji negowania Holokaustu, w których we wcześniej rozpatrywanych sprawach z uwagi na szczególny kontekst historyczny uznawał, że kryminalizacja była uzasadniona, i przyjmował, że nawet jeśli negacja Holokaustu była dokonywana pod pozorem niezależnych badań historycznych, w sposób niezmienny przywodziła na myśl ideologię antydemokratyczną i antysemitkę. Trybunał podniósł również brak wynikającego z prawa międzynarodowego obowiązku Szwajcarii co do kryminalizacji wypowiedzi takich, jakie miały miejsce w rozpatrywanej sprawie.

W kontekście wskazanych wyżej wywodów Trybunału, zważając na cel normatywny proponowanych zmian, należy uznać, że godność ofiar i poczucie tożsamości współczesnych Polaków, do którego odwołuje się ETPCz w omawianej sprawie,

znajdują ochronę w art. 8 Konwencji i może zostać uznany za uprawniony cel ingerencji w rozumieniu jej art. 10 ust. 2, uzasadniając interwencję karną. Jeśli chodzi natomiast o kontekst społeczny i historyczny, to jest on zdecydowanie odmienny aniżeli w sprawie Perincek. W realiach polskich, co wynika ze specyficznych uwarunkowań historycznych, które sprawiły, że Naród Polski i Państwo Polskie należą do głównych ofiar zbrodni III Rzeszy Niemieckiej, wypowiedzi sugerujące odpowiedzialność Polaków za takie zbrodnie wywołują powszechny sprzeciw i uzasadnione oburzenie społeczne.

W kontekście sprawy Perincek trzeba także wskazać, że Polska w przeciwieństwie do Szwajcarii została zobowiązana do penalizacji aktów o charakterze rasistowskim i ksenofobicznym popełnionych przy użyciu systemów komputerowych na mocy instrumentów międzynarodowych, a mianowicie Protokołu Dodatkowego do Konwencji Rady Europy o cyberprzestępczości dotyczącego penalizacji czynów o charakterze rasistowskim lub ksenofobicznym popełnionych przy użyciu systemów komputerowych, sporządzonego w Strasburgu dnia 28 stycznia 2003 r., który uzupełnia w stosunkach pomiędzy Stronami postanowienia Konwencji o cyberprzestępczości z dnia 23 listopada 2001 r. Zgodnie z art. 6 Protokołu Dodatkowego, obowiązek penalizacji dotyczy również zaprzeczania, poważnego umniejszania znaczenia, akceptacji lub usprawiedliwiania zbrodni ludobójstwa oraz zbrodni przeciwko ludzkości.

Na mocy art. 1 pkt 2 projektowanej ustawy zmienia się również art. 45a ustawy o IPN, poszerzając zakres przedmiotowy spraw, w których są wszczynane śledztwa, o te dotyczące przestępstw z projektowanych art. 55a ust. 1 i 2. Jednocześnie projekt precyzuje, że śledztwo wszczyna prokurator oddziałowej komisji (a nie, jak to było dotychczas - Instytut Pamięci Narodowej) oraz rezygnuje ze stosowania w art. 49a terminu „z urzędu”, gdyż w myśl art. 10 § 1 Kodeksu postępowania karnego prokurator jest zobligowany do wszczęcia postępowania w każdej sprawie o czyn ścigany z urzędu (do których należą występki z art. 55 ustawy o IPN i projektowanego art. 55a ust. 1 i 2).

W art. 1 pkt 5 projekt zakłada poszerzenie zasady ochronnej bezwzględnej wynikającej z art. 112 Kodeksu karnego, zgodnie z którą ustawę karną polską stosuje się do sprawców przestępstw, które w sposób szczególny godzą w polskie interesy, niezależnie od przynależności państwowej sprawcy i przepisów obowiązujących

w miejscu popełnienia przestępstwa. Zważając na to, że potencjalnie wiele występów, o których mowa w projektowanym art. 55a ustawy o IPN, będzie popełnianych za granicą, dla zapewnienia skuteczności ich ścigania proponowaną regulacją należy uznać za niezbędną. Stąd też propozycja dodania w tejże ustawie art. 55b, analogicznego do konstrukcji art. 112 Kodeksu karnego.

Projekt ma też na celu wypełnienie pewnej luki, która istnieje w obecnie obowiązującym stanie prawnym, a powoduje faktyczny brak odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny penalizowane na mocy ustawy o IPN popełnione przez osoby fizyczne działające, najogólniej rzecz ujmując, na ich rzecz. Z tego względu uzupełnia się odpowiednio art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2015 r. poz. 1212, z późn. zm.), gwarantując tym samym możliwość pociągnięcia podmiotu zbiorowego do odpowiedzialności w trybie tejże ustawy (art. 4 projektu).

Istotne novum systemowe mają stanowić przepisy określające zasady dochodzenia roszczeń powstałych wskutek naruszenia dobrego imienia Rzeczypospolitej Polskiej i Narodu Polskiego proponowane w nowym rozdziale 6c ustawy o IPN. W tym zakresie proponuje się odesłanie do przepisów Kodeksu cywilnego o ochronie dóbr osobistych. Jednocześnie wskazuje się, że powództwo o ochronę dobrego imienia Rzeczypospolitej Polskiej i Narodu Polskiego i wszelkich roszczeń powstałych w związku z ich naruszeniem może wytaczać organizacja pozarządowa w zakresie swoich zadań statutowych.

Na gruncie prawa polskiego potencjalnymi podstawami prawnymi roszczeń cywilnoprawnych kierowanych wobec podmiotów używających w przestrzeni publicznej sformułowania „polskie obozy koncentracyjne” mogą być przepisy przewidujące: roszczenie odszkodowawcze o naprawienie szkody majątkowej; roszczenia z tytułu ochrony dóbr osobistych, w tym roszczenia o zadośćuczynienie; roszczenia wynikające z prawa prasowego.

W aktualnym stanie prawnym koncepcja kierowania roszczeń o charakterze ściśle odszkodowawczym (o naprawienie szkody majątkowej) wobec podmiotów używających przedmiotowych sformułowań wydaje się wątpliwa z uwagi na niemożność wykazania uszczerbku w majątku państwowym.

Oparcie roszczeń cywilnoprawnych na konstrukcji ochrony dóbr osobistych także budzi na gruncie polskiego prawa wiele zastrzeżeń i wątpliwości. Co prawda brak jest wyraźnych podstaw do wyłączenia w tym przypadku możliwości zgłaszania poszczególnych roszczeń wynikających z przepisów art. 24 Kodeksu cywilnego i art. 448 Kodeksu cywilnego, jednakże wątpliwości wywołuje już samo założenie o istnieniu dóbr osobistych Skarbu Państwa. W orzecznictwie nadal występują rozbieżności w zakresie określenia katalogu dóbr osobistych osób prawnych. Nierozstrzygnięta jest również kwestia roszczeń przysługujących osobie prawnej z tytułu naruszenia jej dóbr osobistych.

Wiodącą podstawą prawną roszczeń związanych z używaniem w przestrzeni publicznej sformułowania „polskie obozy koncentracyjne” mogą być przepisy prawa prasowego, czyli przewidziana w art. 31a i następujących ustawy – Prawo prasowe instytucja sprostowania nieścisłej lub nieprawdziwej wiadomości zawartej w materiale prasowym (przy czym w rozumieniu ustawy prasą są także przekazy radiowe, telewizyjne czy internetowe). Wskazać jednak należy, że użycie tej podstawy prawnej może doprowadzić jedynie do publikacji sprostowania nieprawdziwej informacji.

Odnośnie do uregulowań prawnych dotyczących pojęć „Rzeczpospolita Polska” i „Naród Polski” wskazać trzeba, że „Naród Polski” to – zgodnie z preambułą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej – wszyscy obywatele Rzeczypospolitej. Natomiast „Rzeczpospolita Polska” to nazwa Państwa Polskiego stanowiącego wedle art. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej dobro wszystkich obywateli. Do tych pojęć odnoszą się projektowane regulacje, w tym unormowanie zawarte w proponowanym art. 53o ustawy o IPN. Tym samym, według projektowanych uregulowań Rzeczpospolita Polska i Naród Polski mają dobra osobiste analogiczne jak osoby prawne.

Jak wskazano wcześniej, jurysdykcja (międzynarodowa właściwość sądów) w tego rodzaju sprawach będzie określana przede wszystkim zgodnie z przepisami unijnego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (a w przypadku gdy podmiot naruszający dobre imię Rzeczypospolitej Polskiej lub Narodu Polskiego nie ma miejsca zamieszkania / siedziby w żadnym z państw członkowskich UE – według przepisów Kodeksu

postępowania cywilnego). Oznacza to, że sądy polskie będą właściwe do rozstrzygania takich spraw albo gdy – zgodnie z zasadą ogólną rozporządzenia (art. 4 ust. 1 rozporządzenia) – pozwany (naruszyciel) będzie mieć miejsce zamieszkania / siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej, albo gdy – zgodnie z przepisami rozporządzenia o jurysdykcji szczególnej w sprawach dotyczących czynów niedozwolonych (art. 7 pkt 2 rozporządzenia) – w Rzeczypospolitej Polskiej będzie mieć miejsce „zdarzenie wywołujące szkodę” (a więc np. w przypadku deliktów prasowych – gdy informacja godząca w dobre imię Rzeczypospolitej Polskiej lub Narodu Polskiego będzie rozpowszechniana także w Rzeczypospolitej Polskiej i tu wywoła negatywne skutki).

Jeśli chodzi natomiast o zasady ustalania prawa właściwego dla ochrony dóbr osobistych, do której odsyła proponowana regulacja dotycząca ochrony dobrego imienia Rzeczypospolitej Polskiej i Narodu Polskiego, to zasadniczo określa je ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. – Prawo prywatne międzynarodowe (Dz. U. poz. 432, z późn. zm.) – kwestie te są wyłączone z zakresu zastosowania unijnego rozporządzenia nr 864/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. dotyczącego prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych, tzw. „Rzym II”, na podstawie art. 1 ust. 2 lit. g tego rozporządzenia. Zgodnie z przepisami tej ustawy (art. 16 ust. 2 i art. 20), w przypadku naruszenia lub zagrożenia naruszenia dobra osobistego ochrony można żądać albo na podstawie prawa państwa, na którego terytorium nastąpiło zdarzenie powodujące to zagrożenie naruszenia lub naruszenie, albo prawa państwa, na którego terytorium wystąpiły skutki tego naruszenia. W związku z powyższym, aby zagwarantować, że polskie przepisy dotyczące ochrony dobrego imienia Rzeczypospolitej Polskiej i Narodu Polskiego będą miały zastosowanie w każdym przypadku, bez względu na to, jakie prawo jest prawem właściwym w świetle ustawy - Prawo prywatne międzynarodowe, proponuje się dodanie przepisu (nowy art. 53r w ustawie o IPN) jednoznacznie przesądzającego, że są to tzw. przepisy wymuszające swoje zastosowanie (por. art. 8 ust. 1 ustawy - Prawo prywatne międzynarodowe).

Zmiany proponowane na mocy art. 1 pkt 3 projektu i art. 3 zmierzają do wykreślenia z ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu przepisu upoważniającego Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej do nadawania medalu „Opiekun Miejsc Pamięci Narodowej” z jednoczesnym przeniesieniem kompetencji do nadawania medalu od Prezesa IPN do Ministra Kultury

i Dziedzictwa Narodowego. Proponowana zmiana jest logiczną konsekwencją art. 14 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej pozostawiająca sprawy opieki nad miejscami pamięci w dziale kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, co dodatkowo potwierdzają zmiany wynikające z nowego art. 6a ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach. Dotychczas medal ten przyznawała Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa. Medal może być przyznawany opiekunom miejsc pamięci narodowej nie tylko tych, do których częściowe uprawnienia uzyskuje najnowsza nowelizacją Instytut Pamięci Narodowej (tj. miejsc walk i męczeństwa z okresu 8 listopada 1917 r. – 31 lipca 1990 r.), ale też przykładowo miejsc upamiętniających uczestników Powstania Listopadowego czy Powstania Styczniowego, a także bohaterów narodowych z różnych epok w historii dziejów Narodu Polskiego. Ponadto Prezes IPN posiada samodzielne i wyłączne prawo do wnioskowania do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o nadanie Krzyża Wolności i Solidarności, a także przyznaje nagrodę „Świadek Historii” i „Kustosz Pamięci Narodowej” dla podmiotów szczególnie zasłużonych dla upamiętniania historii Narodu Polskiego. Od 2015 r. Prezes IPN przyznaje również Medal Reipublicae Memoriae Meritum mający na celu uhonorowanie zasług w działalności publicznej i społecznej upamiętniającej historię Narodu Polskiego, prowadzonej przez osoby i instytucje w kraju i poza jego granicami. W przypadku pozostawienia Prezesowi IPN także kompetencji do przyznawania medalu „Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej”, minister konstytucyjnie odpowiedzialny, zgodnie z ustawą o działach administracji rządowej, za podtrzymywanie i rozpowszechnianie tradycji narodowej i państwowej oraz za miejsca pamięci, pozbawiony byłby możliwości jakiegokolwiek uhonorowania podmiotów zasłużonych dla tejże opieki. Trzeba także mieć na uwadze, że powierzenie opieki organizacjom pozarządowym nadal pozostaje prerogatywą ministra, a nie Prezesa IPN. W proponowanym art. 6b przewiduje się, że Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego będzie mógł nadawać medal również na wniosek Prezesa IPN.

Projektowana na mocy art. 2 projektu zmiana w ustawie z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych wypełni lukę powstałą po wejściu w życie ustawy z dnia 29 kwietnia 2016 r. o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz niektórych innych ustaw w zakresie realizacji zadań wykonywanych dotychczas przez Radę Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, likwidowaną na mocy tej ustawy, w zakresie możliwości

dotowania opieki nad grobami i cmentarzami wojennymi. Obowiązujący obecnie art. 6 ust. 4b ustawy o grobach i cmentarzach wojennych daje ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego prawo do przekazywania środków finansowych na tę opiekę, ale nie precyzuje trybu przekazywania. Najważniejszym mechanizmem, z którego korzysta minister w zakresie przekazywania środków podmiotom zewnętrznym są programy funkcjonujące w ramach mecenatu państwa, ale możliwość zastosowania tych trybów jest ograniczona do dotowania działań z zakresu działalności kulturalnej, do której opieka nad grobami i cmentarzami wojennymi się formalnie nie zalicza. W związku z powyższym, w celu określenia trybu przyznawania środków na tę opiekę konieczne jest dodanie stosownych przepisów zawierających rozwiązania analogiczne jak w przepisach z zakresu opieki nad zabytkami.

Zmiana projektowana w art. 5 jest również związana z likwidacją Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa i przejściem jej kompetencji przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na mocy ustawy z dnia 29 kwietnia 2016 r. o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 749). Konieczna jest modyfikacja przepisów ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, które zawierają odwołania do zadań wcześniej realizowanych przez Radę.

Ustawa wejdzie w życie w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości i Rządowego Centrum Legislacji. Żaden z podmiotów nie zadeklarował woli udziału w pracach nad projektem.

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, ustawy o grobach i cmentarzach wojennych, ustawy o muzeach, ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary oraz ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Patryk Jaki, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Tomasz Darkowski, Dyrektor Departamentu Legislacyjnego, tel. +48.22.5212.423, faks +48.22.5212.248, e-mail: darkowski@ms.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 3 sierpnia 2016 r.</p> <p>Źródło -</p> <p>Nr w wykazie prac UD 42</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Od wielu lat w obiegu publicznym, także za granicą, pojawiają się określenia takie jak „polskie obozy śmierci”, „polskie obozy zagłady” czy „polskie obozy koncentracyjne”. Zdarza się, że takich określeń wielokrotnie używają te same osoby lub tytuły prasowe czy stacje telewizyjne lub radiowe. Pojawiają się także wydawnictwa czy programy, które świadomie fałszują historię, zwłaszcza najnowszą.

Tego typu wypowiedzi, sprzeczne z prawdą historyczną, wywołują doniosłe skutki, godząc bezpośrednio w dobre imię obywateli polskich i działając destrukcyjnie na wizerunek Rzeczypospolitej Polskiej, zwłaszcza za granicą. Powodują one wrażenie, że odpowiedzialność za popełnienie zbrodni nazistowskich ponosi Naród Polski i Państwo Polskie.

Dotychczasowe mechanizmy reagowania na powyższe wydarzenia (polegające przede wszystkim na wykorzystaniu instrumentów dyplomatycznych) okazują się nieskuteczne. W dyskursie publicznym nadal pojawiają się bowiem wypowiedzi sugerujące udział, organizację lub odpowiedzialność Narodu Polskiego i Państwa Polskiego, które powodują uzasadnione protesty polskiej opinii publicznej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Zmiany legislacyjne w zakresie przepisów prawa karnego, w szczególności w ustawie o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, zapewniające skuteczne narzędzia prawne pozwalające prowadzić wytrwałą i konsekwentną politykę historyczną polskich władz w zakresie przeciwdziałania fałszowaniu polskiej historii i ochrony dobrego imienia Rzeczypospolitej Polskiej i Narodu Polskiego.

Rozwiązanie problemu wymaga skorzystania z narzędzi karno- i cywilnoprawnych.

W zakresie rozwiązań karnoprawnych konieczna jest penalizacja czynów polegających na publicznym i wbrew faktom przypisywaniu Narodowi Polskiemu lub Państwu Polskiemu odpowiedzialności lub współodpowiedzialności za popełnione przez III Rzeszę Niemiecką zbrodnie nazistowskie określone w art. 6 Karty Międzynarodowego Trybunału Wojskowego załączonej do Porozumienia międzynarodowego w przedmiocie ścigania i karania głównych przestępców wojennych Osi Europejskiej podpisanego w Londynie z dnia 8 sierpnia 1945 r. lub za inne przestępstwa stanowiące zbrodnie przeciwko pokojowi, ludzkości lub zbrodnie wojenne lub w inny sposób rażącym pomniejszaniem odpowiedzialności rzeczywistych sprawców tych zbrodni. Karalność tych czynów nie powinna być przy tym uzależniona od miejsca ich popełnienia.

W zakresie rozwiązań cywilnoprawnych konieczne jest określenie zasad dochodzenia roszczeń powstałych wskutek naruszenia dobrego imienia Rzeczypospolitej Polskiej i Narodu Polskiego – przez odesłanie do przepisów Kodeksu cywilnego o ochronie dóbr osobistych. Powództwo będzie mogła wytoczyć organizacja pozarządowa w zakresie swoich zadań statutowych. Powództwo o ochronę dobrego imienia Rzeczypospolitej Polskiej lub Narodu Polskiego będzie mógł wytoczyć również Instytut Pamięci Narodowej.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Problem ma ścisły związek z sytuacją (historią) Polski – z tego względu nie jest przedmiotem regulacji w innych krajach. Jednocześnie należy wskazać, że na mocy decyzji ramowej Rady 2008/913/WSiSW z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii za pomocą środków prawno-karnych (Dz. Urz. UE

L 328 z 06.12.2008, str. 55) państwa członkowskie UE zapewniają karalność zblizonego w swojej istocie czynu polegającego na negowaniu lub rażącym pomniejszaniu (ang. *gross trivialisation*) zbrodni ludobójstwa, zbrodni przeciwko ludzkości oraz zbrodni wojennych.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Sędziowie	ok. 10 000 sędziów	Statystyki sądowe MS-S6	Oddziaływanie związane ze zmianami w prawie karnym. Można oczekiwać wzrostu liczby rozpatrywanych przez sądy spraw o przestępstwa z art. 55a ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Ze względu na niewielką liczbę tych spraw, oddziaływanie ustawy na wskazane podmioty nie będzie znaczące. Nie przewiduje się również odczuwalnego wzrostu spraw prowadzonych przeciwko podmiotom zbiorowym.
Prokuratorzy IPN	82 prokuratorów pionu śledczego IPN	Sprawozdanie Prokuratora Generalnego z rocznej działalności prokuratury	Oddziaływanie związane ze zmianami w prawie karnym. Można oczekiwać wzrostu liczby wszczynanych przez IPN postępowań karnych w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstw z art. 55a ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Ze względu na niewielką liczbę tych spraw, oddziaływanie ustawy na wskazane podmioty nie będzie znaczące. Nie przewiduje się również odczuwalnego wzrostu spraw prowadzonych przeciwko podmiotom zbiorowym.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt podlegał konsultacji, opiniowaniu i uzgodnieniom z właściwymi ministrami, Prezesem RCL, Prezesem Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, Prokuraturą Generalną, Przewodniczącym Krajowej Rady Prokuratury, Przewodniczącym Krajowej Rady Sądownictwa, Pierwszym Prezesem Sądu Najwyższego, Rzecznikiem Praw Obywatelskich, Prezesem Instytutu Pamięci Narodowej oraz organizacjami pozarządowymi zajmującymi się kwestiami historycznymi i patriotycznymi.

Wskutek uwag przekazanych przez Ministerstwa, Rządowe Centrum Legislacji oraz Instytut Pamięci Narodowej projekt został poddany modyfikacjom, głównie o charakterze legislacyjnym. Jednocześnie odpowiednio uzupełniono uzasadnienie projektu.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

X Nie dotyczy

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											Łącznie (0–10)	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Dochody ogółem													Brak
budżet państwa													Brak
JST													Brak
pozostałe jednostki (oddzielnie)													Brak
Wydatki ogółem													Brak
budżet państwa													Brak
JST													Brak
pozostałe jednostki (oddzielnie)													Brak
Saldo ogółem													Brak
budżet państwa													Brak
JST													Brak
pozostałe jednostki (oddzielnie)													Brak

Źródła finansowania	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Z uwagi na małą ogólną liczbę spraw karnych o przestępstwa stypizowane w ustawie o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (3 skazania w okresie ostatnich 14 lat) spodziewane zwiększenie liczby tych spraw prowadzonych na podstawie znowelizowanych przepisów wskazanej ustawy będzie miało pomijalny wpływ tak na koszty funkcjonowania organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, jak i na dochody związane np. z wykonaniem orzeczonych kar o charakterze finansowym.</p> <p>Wejście w życie zmian proponowanych na mocy art. 2 projektu nie spowoduje skutków finansowych. Środki finansowe przeznaczone na opiekę nad cmentarzami i grobami wojennymi, którymi dotychczas dysponowała Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, zostaną przesunięte do części budżetowej, którą dysponuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego (wobec likwidacji Rady wynikającej z ustawy z dnia 29 kwietnia 2016 r. o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz niektórych innych ustaw).</p>

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa							Brak
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							Brak
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							Brak
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne	Ochrona wizerunku Rzeczypospolitej Polskiej i Narodu Polskiego	Rozszerzenie zakresu penalizacji działań wymierzonych w dobre imię Rzeczypospolitej Polskiej i Narodu Polskiego przyczyni się do poprawy międzynarodowego wizerunku Polski.						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

<input checked="" type="checkbox"/> nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input checked="" type="checkbox"/> nie dotyczy
<input type="checkbox"/> zmniejszenie liczby dokumentów <input type="checkbox"/> zmniejszenie liczby procedur <input type="checkbox"/> skrócenie czasu na załatwienie sprawy <input type="checkbox"/> inne:	<input type="checkbox"/> zwiększenie liczby dokumentów <input type="checkbox"/> zwiększenie liczby procedur <input type="checkbox"/> wydłużenie czasu na załatwienie sprawy <input checked="" type="checkbox"/> nie dotyczy
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input checked="" type="checkbox"/> nie dotyczy
Komentarz: Brak	

9. Wpływ na rynek pracy	
Brak	
10. Wpływ na pozostałe obszary	
<input checked="" type="checkbox"/> nie dotyczy <input type="checkbox"/> środowisko naturalne <input type="checkbox"/> sytuacja i rozwój regionalny <input type="checkbox"/> inne:	<input type="checkbox"/> demografia <input type="checkbox"/> mienie państwowe <input type="checkbox"/> informatyzacja <input type="checkbox"/> zdrowie
Omówienie wpływu	Nie dotyczy
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Wykonanie przepisów ustawy nastąpi od momentu jej wejścia w życie.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
<p>W ramach badania corocznych sprawozdań statystycznych dotyczących pracy sądów i prokuratur możliwa będzie ocena liczby wszczętych i zakończonych postępowań karnych.</p> <p>Efektywność wprowadzonych rozwiązań wyznaczy zmniejszenie liczby publikacji (i innych form wypowiedzi) wyczerpujących znamiona czynów zabronionych stypizowanych w nowelizowanych przepisach o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.</p>	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
-	

Raport z konsultacji i opiniowania

projektu ustawy o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, ustawy o grobach i cmentarzach wojennych, ustawy o muzeach oraz ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (UD 42)

1. Uwagi do projektu przekazały następujące podmioty: Prezes Instytutu Pamięci Narodowej, Krajowa Rada Sądownictwa, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego oraz Rzecznik Praw Obywatelskich. Uwagi Krajowej Rady Sądownictwa, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz Rzecznika Praw Obywatelskich wniesione zostały po zakończeniu opiniowania projektu tzn. po skierowaniu projektu do rozpatrzenia przez Stały Komitet Rady Ministrów.

W ramach terminu przewidzianego na opiniowanie projektu uwagi wniósł Prezes Instytutu Pamięci Narodowej. Uwagi wniesione w ramach opiniowania projektu dotyczyły w szczególności zgodności projektowanych regulacji z Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz objęcia projektowanym przepisem karnym zachowań nieumyślnych. Wskazano również na potrzebę dokonania poprawek redakcyjno-legislacyjnych w projekcie.

Zgłoszone uwagi zostały uwzględnione bądź wyjaśnione podczas konferencji uzgodnieniowej, która odbyła się w dniu 2 marca 2016 r. w siedzibie Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. W ramach konsultacji publicznych projekt przekazano stowarzyszeniu „Patria Nostra” oraz fundacji Reduta Dobrego Imienia – Polska Liga przeciw Zniesławieniom. Stanowisko względem projektu przekazało stowarzyszenie „Patria Nostra”. W wymienionym stanowisku wskazano, iż projektowane regulacje stanowią potrzebną inicjatywę i umożliwią organizacjom społecznym ochronę dobrego imienia Polski. Projektodawca poddał wnikliwej analizie uwagi szczegółowe zgłoszone przez stowarzyszenie „Patria Nostra”; wnioski wynikające z tej analizy zostały wykorzystane podczas prac legislacyjnych nad projektem.



Warszawa, 24 sierpnia 2016 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.207.2016 / 19/JS

dot.: RM-10-67-16 tekst ostateczny z 23.08.2016 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, ustawy o grobach i cmentarzach wojennych, ustawy o muzeach, ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary oraz ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

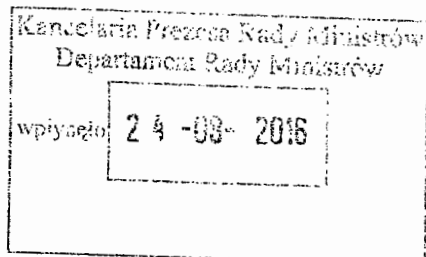
w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
SEKRETARZ RZĄDU
Konrad Szymański
Konrad Szymański

Do wiadomości:
Pan Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości



ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO¹⁾

z dnia

w sprawie Medalu „Opiekun Miejsc Pamięci Narodowej”

Na podstawie art. 6b ust. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2012 r. poz. 987, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wzór wniosku o nadanie Medalu „Opiekun Miejsc Pamięci Narodowej”, zwanego dalej „Medalem”, szczegółowy tryb postępowania w sprawach o nadanie medalu, okoliczności wręczenia i sposób noszenia odznaki medalu, wzory odznaki medalu oraz legitymacji potwierdzającej nadanie medalu.

§ 2. Wzór wniosku o nadanie Medalu jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 3. 1. Wniosek o nadanie medalu zawiera dane podmiotu, którego dotyczy, a w szczególności:

- 1) imię, nazwisko, imię ojca, datę i miejsce urodzenia, wykształcenie oraz miejsce zamieszkania osoby fizycznej albo
- 2) nazwę, siedzibę, adres osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej,
- 3) dane o posiadanych orderach i odznaczeniach,
- 4) uzasadnienie zawierające opis zasług uzasadniających nadanie Medalu.

2. Wniosek składa się do ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zwanego dalej „ministrem”.

§ 4. 1. Medal wręcza minister lub upoważniona przez niego osoba w siedzibie urzędu obsługującego tego ministra.

2. Wręczenie Medalu odbywa się w uroczystych okolicznościach, zapewniających godne uhonorowanie osób oraz jednostek organizacyjnych, którym nadano Medal.

¹⁾ Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego kieruje działem administracji rządowej – kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Dz. U. poz. 1894).

§ 5. 1. Odznakę Medalu nosi się zawieszoną na wstążce na lewej stronie piersi.

2. W przypadku przyznania odznaki Medalu osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej odznaka Medalu jest przechowywana w obiekcie stanowiącym jej siedzibę w sposób zapewniający należyty szacunek.

§ 6. 1. Odznaka Medalu ma postać metalowego krążka z polem licowym podzielonym regularnie ośmioma wypukłymi promieniami żeberkami. Średnica odznaki Medalu wynosi 32 mm. W środkowej części awersu znajduje się, w srebrzystym lub złotym obrzeżu na tle z czarnej emalii, znak przedstawiający od góry pionowo dwa srebrzyste miecze grunwaldzkie skierowane ostrzem w dół. U dołu znaczy z trzema płomieniami z czerwonej emalii. Na rewersie umieszczony jest napis „Opiekun Miejsc Pamięci Narodowej”.

2. Odznaka Medalu jest zawieszona na jedwabnej wstążce o długości 55 mm i szerokości 34 mm z dwoma pionowymi czerwonymi paskami po bokach szerokości 5 mm każdy i pięcioma paskami białymi na przemian z czterema czerwonymi szerokości 2 mm każdy.

3. Wzór graficzny odznaki Medalu określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 7. 1. Legitymacja potwierdzająca nadanie Medalu jest wręczana osobie wyróżnionej wraz z odznaką Medalu.

2. Odbiór legitymacji potwierdza osoba wyróżniona, a w przypadku gdy osobą wyróżnioną jest osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej – jej przedstawiciel, własnoręcznym i czytelnym podpisem.

3. W przypadku gdy odznaka Medalu jest wręczana poza urzędem obsługującym ministra, potwierdzenia odbioru legitymacji może również dokonać osoba upoważniona przez osobę wyróżnioną.

4. Jeżeli osobą wyróżnioną jest osoba fizyczna, która nie może odebrać Medalu, potwierdzenia odbioru legitymacji dokonuje członek rodziny osoby wyróżnionej albo inna osoba upoważniona przez osobę wyróżnioną.

§ 8. 1. Legitymacja potwierdzająca nadanie odznaki Medalu ma wymiary 152 mm x 107 mm. Na zewnętrznej stronie legitymacji wydrukowane jest godło państwowe.

2. Wzór legitymacji określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 9. 1. Duplikat legitymacji potwierdzającej nadanie Medalu wydaje się na wniosek osoby wyróżnionej, a w przypadku osoby fizycznej również na wniosek członka jej rodziny.

2. Wniosek wraz z uzasadnieniem składa się do ministra.

3. Duplikat legitymacji wydaje się na druku według wzoru obowiązującego w dniu wydania oryginału legitymacji potwierdzającej nadanie odznaki Medalu. Na drugiej stronie legitymacji należy umieścić wyraz „Duplikat”, a na dole trzeciej strony dodać wyrazy „oryginał podpisał” i wymienić ministra, który podpisał oryginał legitymacji, oraz zamieścić datę i czytelny podpis przedstawiciela właściwej komórki organizacyjnej urzędu obsługującego ministra wystawiającej duplikat legitymacji.

4. Odbiór duplikatu legitymacji potwierdza osoba wyróżniona, a w przypadku gdy osobą wyróżnioną jest osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej – jej przedstawiciel, własnoręcznym i czytelnym podpisem. W przypadku gdy osobą wyróżnioną jest osoba fizyczna, która nie może odebrać duplikatu legitymacji, odbiór potwierdza członek rodziny osoby wyróżnionej albo inna osoba upoważniona przez osobę wyróżnioną.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO**

**Załączniki
do rozporządzenia
Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
z dnia ... (poz. ...)**

Załącznik nr 1

WZÓR

Wniosek o nadanie Medalu „Opiekun Miejsc Pamięci Narodowej”

1. Dane kandydata:

1) osoby fizycznej:

a) imię i nazwisko

.....

b) imię ojca,

.....

c) data i miejsce urodzenia

.....

d) miejsce zamieszkania

.....

e) miejsce pracy (nazwa i siedziba pracodawcy)

.....

f) stanowisko

.....

g) wykształcenie

.....

h) posiadane ordery i odznaczenia:

.....

.....

.....

2) osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej:

a) nazwa

.....

b) siedziba i adres

.....

c) charakter działalności, data utworzenia

.....

.....

d) posiadane ordery i odznaczenia:

.....

.....

.....

2. Uzasadnienie:

a) opis pracy na rzecz upowszechniania idei pamięci narodowej, upamiętniania miejsc walk i męczeństwa Narodu Polskiego oraz opieki nad miejscami pamięci narodowej:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) zawierające opis zasług uzasadniających nadanie Medalu:

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Proponowany termin i miejsce wręczenia:

.....
.....

4. Wnoszę o nadanie Medalu

.....

(imię i nazwisko lub nazwa kandydata)

.....

(miejscowość, data) (wnioskodawca)

5. Rozstrzygnięcie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego:

.....
.....

Warszawa, dnia

(pieczęć, podpis)

WZÓR MEDALU „OPIEKUN MIEJSC PAMIĘCI NARODOWEJ”


Awers



Rwers



WZÓR LEGITYMACJI POTWIERDZAJĄCEJ NADANIE MEDALU
„OPIEKUN MIEJSC PAMIĘCI NARODOWEJ”

	<p>MINISTER KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ</p> <p>Legitymacja Nr</p> <p>Warszawa, dnia 20... r.</p>
<p>.....</p> <p>otrzymuje</p> <p>Medal "Opiekun Miejsc Pamięci Narodowej"</p> <p>Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego</p> <p>mp.</p>	

UZASADNIENIE

1. Wyjaśnienie potrzeby i celu wydania rozporządzenia

Wydanie projektowanego rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 6b ust. 6 ustawy z dnia 21 listopada 2016 r. o muzeach (Dz. U. poz. ...) zgodnie z którym minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, określi w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór wniosku o nadanie medalu „Opiekun Miejsc Pamięci Narodowej”, zwanego dalej „Medalem”,
- 2) tryb postępowania w sprawach o nadanie medalu, okoliczności wręczania odznaki medalu oraz legitymacji potwierdzającej nadanie medalu,
- 4) sposób noszenia i przechowywania odznaki medalu,
- 5) tryb wydawania i sposób wydawania duplikatu legitymacji potwierdzającej nadanie medalu,
- 5) wzory odznaki medalu oraz legitymacji potwierdzającej nadanie medalu

– uwzględniając konieczność zapewnienia sprawności postępowania w sprawach o nadanie medalu oraz godnego i uroczystego uhonorowania osób oraz jednostek organizacyjnych, którym jest nadawany medal.”

2. Wskazanie różnicy między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Dotychczas medal ten przyznawała Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa. Medal, która została zniesiona uchwaloną przez Sejm RP w dniu 29 kwietnia 2016 r. ustawą o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z projektowanym rozporządzeniem medal ten będzie przyznawał minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego z własnej inicjatywy albo na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, organizacji społecznej lub innej jednostki organizacyjnej, zajmujących się upamiętnianiem i opieką nad miejscami pamięci narodowej.

Medal może być przyznawany opiekunom miejsc pamięci narodowej ale też miejsc upamiętniających uczestników Powstania Listopadowego czy Powstania Styczniowego, a także bohaterów narodowych z różnych epok w historii dziejów narodu polskiego.

Projektowane rozporządzenie określa wzór wniosku o nadanie Medalu, szczegółowy tryb postępowania w sprawach o nadanie medalu, okoliczności wręczenia i sposób noszenia odznaki medalu oraz wzory odznaki i legitymacji potwierdzającej jego nadanie.

Projekt jest zgodny z prawem UE.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

W art. 2 projektu ustawy przewiduje się standardowe 14-dniowe *vacatio legis*, przewidziane wymogami art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2011 r. poz. 1172, z późn. zm.).

Stosownie do treści § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin prac Rady Ministrów (M.P. poz. 979 oraz z 2015 r. poz. 1063), przedmiotowy projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie Medalu „Opiekun Miejsc Pamięci Narodowej”</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pan Jarosław Sellin Sekretarz Stanu w MKiDN</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Pan Jacek Miler Dyrektor Departamentu Dziedzictwa Kulturowego w MKiDN</p>	<p>Data sporządzenia 14 czerwca 2016</p> <p>Źródło: Inicjatywa własna</p> <p>Nr w wykazie prac ...</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Wydanie projektowanego rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 6b ust. 6 ustawy z dnia 21 listopada 2016 r. o muzeach (Dz. U. poz. ...) zgodnie z którym minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, określi w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór wniosku o nadanie medalu „Opiekun Miejsc Pamięci Narodowej”, zwanego dalej „Medalem”;
- 2) tryb postępowania w sprawach o nadanie medalu, okoliczności wręczania odznaki medalu oraz legitymacji potwierdzającej nadanie medalu,
- 4) sposób noszenia i przechowywania odznaki medalu,
- 5) tryb wydawania i sposób wydawania duplikatu legitymacji potwierdzającej nadanie medalu,
- 5) wzory odznaki medalu oraz legitymacji potwierdzającej nadanie medalu

– uwzględniając konieczność zapewnienia sprawności postępowania w sprawach o nadanie medalu oraz godnego i uroczystego uhonorowania osób oraz jednostek organizacyjnych, którym jest nadawany medal.”

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Dotychczas medal „Opiekun Miejsc Pamięci Narodowej” przyznawała Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa. Medal, która została zniesiona uchwaloną przez Sejm RP w dniu 29 kwietnia 2016 r. ustawą o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z projektowanym rozporządzeniem medal ten będzie przyznawał minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego z własnej inicjatywy albo na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, organizacji społecznej lub innej jednostki organizacyjnej, zajmujących się upamiętnianiem i opieką nad miejscami pamięci narodowej.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Brak informacji

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
MKiDN			bezpośrednio
Osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjnej, którym może zostać przyznany medal	Brak danych	Brak danych	bezpośrednio

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do konsultacji publicznych.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
Niemierzalne									

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
<input checked="" type="checkbox"/> Nie dotyczy.		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input type="checkbox"/> nie dotyczy	
<input type="checkbox"/> zmniejszenie liczby dokumentów <input type="checkbox"/> zmniejszenie liczby procedur <input type="checkbox"/> skrócenie czasu na załatwienie sprawy <input type="checkbox"/> inne:	<input type="checkbox"/> zwiększenie liczby dokumentów <input type="checkbox"/> zwiększenie liczby procedur <input type="checkbox"/> wydłużenie czasu na załatwienie sprawy <input type="checkbox"/> inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input type="checkbox"/> nie dotyczy	
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Nie dotyczy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
<input type="checkbox"/> środowisko naturalne <input type="checkbox"/> sytuacja i rozwój regionalny <input type="checkbox"/> inne:	<input type="checkbox"/> demografia <input type="checkbox"/> mienie państwowe	<input type="checkbox"/> informatyzacja <input type="checkbox"/> zdrowie
Omówienie wpływu		
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Wykonanie przepisów nastąpi po wejściu w życie rozporządzenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie przewiduje się ewaluacji.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		